

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ : ทศนคติของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร

โดย : นางสาวรุ่งระวี รุกเขต

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

วิชาเอก : การจัดการการพัฒนาสังคม

ปีการศึกษา : 2543

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ ประการแรกเพื่อศึกษาถึงระดับทัศนคติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร ต่อการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ประการที่สองเพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของนักเรียนในกลุ่มดังกล่าว ประการที่สามศึกษาถึงระดับความรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และประการที่สี่เพื่อศึกษาถึงปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายด้วย การวิจัยเป็นการสำรวจโดยเก็บข้อมูลจากนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม. 4 – ม. 6) ประจำปีการศึกษา 2543 ของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 6 โรงเรียน โดยใช้เทคนิคในการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ซึ่งผลการเก็บข้อมูลได้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนทั้งสิ้น 360 คน และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาค่าความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ในการคาดทำนายตัวแปรตามใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นบันได ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีทัศนคติต่อการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและแต่ละด้านรวม 7 ด้าน ล้วนอยู่ในระดับปานกลางทั้งสิ้น ทั้งนี้ด้านย่อย ๆ 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดแผนการเรียน ด้านการจัดตารางสอน ด้านการจัดชั้นเรียน ด้านการจัดครูเข้าสอน ด้านการจัดแบบเรียน ด้านการจัดห้องสมุด และด้านการจัดสอนซ่อมเสริม

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่อการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ความรู้ในเรื่องการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับทัศนคติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางมาโรงเรียน และจำนวนนักเรียนต่อห้อง

3. ในด้านระดับความรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเรื่องการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ในภาพรวมนักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ความรู้จัดอยู่ในระดับมากทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และด้านวิธีการเรียนการสอนในโรงเรียน

4. ตัวแปรที่สามารถร่วมกันทำนายทัศนคติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่อการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนได้ มีทั้งสิ้น 3 ตัวแปร ได้แก่ ความรู้ในเรื่องการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางมาโรงเรียน จำนวนนักเรียนต่อห้อง ซึ่งทั้ง 3 ตัวแปรนี้สามารถร่วมกันทำนายทัศนคติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่อการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนได้ร้อยละ 4.52

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า นักเรียนมีทัศนคติต่อการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ยังไม่ใช่วิธีระดับที่น่าพอใจ ดังนั้นเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนดังกล่าวนี้ให้ดีขึ้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านการจัดแผนการเรียน โรงเรียนควรจัดวิชาเลือกเสรีที่หลากหลาย ตรงตามความต้องการของนักเรียน และควรจัดแผนการเรียนให้นักเรียนได้เลือกเรียนอย่างหลากหลาย ตรงตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ

2. ด้านการจัดตารางสอน

2.1 โรงเรียนควรจัดตารางสอนในแต่ละวันให้นักเรียนเรียนวิชาที่ยากซับซ้อนสลับกับวิชาที่ง่าย

2.2 ควรจัดเวลาพักของครูและนักเรียนให้ตรงกัน

2.3 ควรจัดตารางสอนให้สมดุลกันทั้งสัปดาห์ โดยในแต่ละวันควรมีคาบเรียนที่ใกล้เคียงกัน

2.4 ควรจัดวิชาที่ต้องเรียนต่อ ๆ กัน เป็นห้องเรียนที่ใกล้เคียง ๆ กัน

3. ด้านการจัดชั้นเรียน ควรจัดนักเรียนที่ฉลาดเป็นพิเศษแตกต่างจากเด็กปกติให้เรียนอยู่ห้องเดียวกัน และในแต่ละห้องเรียนควรมีนักเรียนต่อห้องที่เหมาะสม คือไม่ควรเกิน 35 คน
4. ด้านการจัดครูเข้าสอน โรงเรียนควรคัดเลือกครูผู้สอนในแต่ละวิชา ที่มีความรู้ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี
5. ด้านการจัดแบบเรียน
 - 5.1 กระทรวงศึกษาธิการควรจัดทำแบบเรียนที่มีเนื้อหาทันสมัย และทันเหตุการณ์ อยู่เสมอ
 - 5.2 เนื้อหาในแบบเรียนต้องมีความละเอียด ชัดเจน และครอบคลุมความรู้ที่นักเรียนเรียน
 - 5.3 ครูผู้สอนควรจัดหาหนังสือประกอบอื่นๆ เพิ่มเติม นอกเหนือจากแบบเรียน
6. ด้านการจัดห้องสมุด
 - 6.1 ควรปรับปรุงบริการให้ยืม / คืนหนังสือในห้องสมุดให้มีความรวดเร็วขึ้น
 - 6.2 ควรปรับปรุงหนังสือในห้องสมุด ให้มีปริมาณที่เพียงพอ หลากหลาย ทันสมัย และตรงตามความต้องการของผู้ใช้บริการห้องสมุด
7. ด้านการจัดสอนซ่อมเสริม ควรจัดสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างจริงจัง
8. ควรให้ความรู้ในเรื่องการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แก่นักเรียนเพิ่มเติม ทั้งในด้านหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและด้านวิธีการเรียนการสอนในโรงเรียน
9. กระทรวงศึกษาธิการ ควรกำหนดนโยบายเพิ่มสัดส่วนการรับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการเพิ่มมากขึ้น
10. โรงเรียนควรจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนให้เพียงพอกับความจำเป็น และความต้องการของนักเรียน
11. โรงเรียนควรส่งเสริมกิจกรรมคล้ายเครือข่ายสำหรับนักเรียนให้มากขึ้น เช่น ชมรมกีฬา หากสามารถดำเนินการดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยคิดว่าจะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้การจัดการเรียนสอนในโรงเรียนประสบความสำเร็จ และมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ต่อไป